

Artificiu | Cum a scapat Alina Bica de închisoare: Judecatorii au echivalat arestul de acasa pe timpul nopții cu detenția în penitenciar

Magistrații de la Curtea de Apel București au apelat la un artificiu juridic pentru a o scapa pe Alina Bica de efectele condamnării de patru ani de închisoare primita în anul 2019, respectiv au considerat ca arestul la domiciliu petrecut de fosta șefa a DIICOT pe timpul nopții în casa ei din Italia poate fi asimilat cu detenția într-un penitenciar din România.

Detalii despre modul în care judecatorii au interpretat legea penala și dispozițiile europene în acest caz apar în motivarea deciziei luate de Curtea de Apel București pe 3 octombrie, prin care magistrații au stabilit ca Alina Bica și-a executat pedeapsa în Italia, deși ea nu a petrecut nicio zi efectiv în închisoare.

Alina Bica a fost condamnată definitiv în 2019 la patru ani de închisoare cu executare pentru ca l-a favorizat pe omul de afaceri Ovidiu Tender. Înainte de pronunțarea sentinței, a fugit din România, fiind localizată în Costa Rica, împreună cu Elena Udrea, după care a parasit aceasta țara și s-a stabilit în Italia, unde a cerut să nu fie extradată în România.

Ulterior, a obținut la Curtea de Apel din Bari ca pedeapsa primită în România să fie executată formal în Italia.

Concret, Curtea de Apel din Bari a stabilit, în noiembrie 2020, ca din condamnarea de patru ani să fie scăzută perioada în care Alina Bica a stat în arest preventiv și arest la domiciliu în România.

Judecatorii italieni au decis apoi ca pedeapsa rămasă - 3 ani, 9 luni și 16 zile - să fie executată în arest la domiciliu, într-o formă diferită de arestul din România, respectiv doar între orele 21:00 (seară) și 7:00 (dimineața).

După ce a 'executat' pedeapsa în Italia, Bica a depus în instanțele din România mai multe contestații la executare, iar pe 9 iulie 2024 un complet de la Curtea de Apel București a recunoscut decizia instanțelor italiene, fără însă a se pronunța în legătură cu alte chestiuni juridice, cum ar fi mandatul de executare a pedepsei emis de Tribunalul București și mandatul european de arestare emis pe numele Alinei Bica după ce a fugit din țară.

Între timp, pe 4 septembrie 2025, în cauza nr. C-305/22 Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit ca revine instanței de executare din statul care a emis mandatul european de arestare, în acest caz România, sarcina de a menține sau retrage formele de executare.

Mai mult, CJUE stabilea ca un stat care a pronunțat o soluție de condamnare poate refuza recunoașterea unei decizii unui alt stat, dacă considera ca pedeapsa nu a fost executată efectiv.

Pentru a lămuri care este statutul juridic al Alinei Bica, un judecător delegat a deschis un proces nou la Curtea de Apel București, sub forma unei noi contestații la executare.

'Ulterior datei de 04.09.2025, situația juridică a formelor de executare a devenit incertă, fiind necesar a se stabili, în conformitate cu hotărârea CJUE, dacă statul român, care pastrează dreptul de a solicita executarea pedepsei pe teritoriul țării, apreciază pedeapsa ca fiind executată în Italia sau solicită, cu respectarea principiului proporționalității, predarea persoanei condamnate pentru a executa pedeapsa în România', se arată în documentele de la instanța.

Problema ajunsă pe masa judecătorilor români era faptul că, potrivit deciziilor CEDO, o persoană nu poate

executa o pedeapsa mai mare decât cea stabilită în decizia de condamnare. Or, odată ce Italia a recunoscut că Alina Bica a executat pedeapsa, România nu putea să o pună pe fosta șefa a DIICOT să mai execute o dată condamnarea.

În ipoteza în care statul emitent ar decide să mențină mandatul european de arestare, ar reveni acestuia, dacă este cazul, atunci când persoana caută este predată respectivului stat sau atunci când aceasta se întoarce voluntar pe teritoriul acestuia, sarcina de a ține seama de articolul 26 alineatul (1) din Decizia cadru 2002/584. Această dispoziție, întrucât impune luarea în considerare a tuturor perioadelor în care persoana respectivă a fost deținută în statul de executare, garantează că persoana respectivă nu trebuie să execute, în cele din urmă, o detenție a cărei durată totală, atât în statul de executare, cât și în statul emitent, ar depăși durata pedepsei privative de libertate la care a fost condamnată în statul emitent, mai spun judecătorii români.

Concret, magistrații trebuiau să găsească un artificiu prin care să echivaleze arestul la domiciliu din Italia cu detenția într-un penitenciar din România, pentru a considera pedeapsa ca fiind executată.

Soluția găsită de un complet de la Curtea de Apel București a fost să considere că arestul la domiciliu petrecut în timpul nopții de Alina Bica în casa din Italia este similar cu regimul deschis din închisorile din România, chiar dacă aceasta echivalare nu este prevăzută în legislație, lucru recunoscut chiar de judecătorii români.

Curtea de Apel din Bari a stabilit că pedeapsa rămasă de executat este de 3 ani, 9 luni și 16 zile, din totalul de 4 ani de închisoare, restul fiind dedus ca reprezentând durata detenției preventive executată pe teritoriul României. Modalitatea de executare a pedepsei a presupus că persoana condamnată să rămână în arest la domiciliu între orele 21 și 7, iar în perioada rămasă să meargă în mod obligatoriu la locul de muncă. Totodată, persoana condamnată a avut interdicția de a desfășura anumite activități și a frecventa anumite locații, indicate expres în hotărârea de recunoaștere. Analizând regimul juridic al pedepsei, Curtea constată că este similar arestului la domiciliu în dreptul procesual penal român, cu posibilitatea parasilor domiciliului pentru a merge la locul de muncă (art. 221 alin. (6) din Cpp), măsura preventivă privativă de libertate, a cărei durată se scade din durata pedepsei cu închisoarea, în temeiul art. 399 alin. (6) din Cpp - prin echivalarea unei zile de arest la domiciliu cu o zi din pedeapsă. Totodată, potrivit Legii nr. 254/2013, și persoanele aflate în executarea pedepsei închisorii, în regim deschis, au posibilitatea de a merge la muncă, zilnic, în afara penitenciarului, neînsoțiți de escorta, cu obligația de a reveni la penitenciar la finalul orelor de lucru. Astfel, deși forma de executare a pedepsei stabilită de Curtea de Apel din Bari nu este prevăzută expres în dreptul execuțional român, aceasta prezintă forme puternice de similitudine cu măsurile preventive privative de libertate reglementate în dreptul procesual penal român, a căror durată se deduce, zi la zi, din durata pedepsei aplicabile și cu regimul juridic al executării pedepsei în regim deschis. Pentru aceste motive, Curtea apreciază că durata executată pe teritoriul Republicii Italiene, de 3 ani, 9 luni și 16 zile (rămasă după deducerea unei părți din durata arestului preventiv), a constituit o privare de libertate a persoanei condamnate, susțin magistrații români.

În consecință, judecătorii români au constatat că nu mai există temeiuri pentru a menține mandatul european emis pe numele Alinei Bica.

În baza hotărârii Marii Camere a Curții de Justiție a Uniunii Europene, pronunțată la 04.09.2025, în cauza C-305/22, lamurește întinderea și aplicarea deciziei penale nr.../CO/15.05.2025, pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a II-a Penală, în sensul că pedeapsa stabilită prin sentința penală nr.../29.11.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală, în dosarul nr.../1/2015 este executată integral și retrace formele de executare emise pe numele condamnatei: respectiv MEPI nr. 90 din 27.11.2019 și mandatul european de arestare nr. 48/27.11.2019, emise de Tribunalul București - Secția I Penală, în baza sentinței penale nr.../29.11.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală, se arată în decizia Curții de Apel București.